چیرۆک بۆ منداڵان.. میوانێکی نامۆ … رۆزا شوان

خێزانێک لە باوک و دایک و لە کوڕە بچکۆلەکەیان پێکهاتبوو، کوڕەکەیان ناوی دیاکۆ بوو. لە خانوویەکی بچووکدا دەژیان. باخچەیەکی جوانیشیان هەبوو. بەیانی رۆژێک لە زرمەیەکی زۆر قایم خەبەریان بۆوە، دەنگەکە لە باخچەکەیانەوە هات. باوک و دایکەکە و دیاکۆ، بەرەو باخچەکەیان رایان کرد.. بینیان”رۆکێتێکی ئاسمانی” خۆی کێشاوە بە دارگوێزەکەیاندا.. دووکەڵێکی رەش لە رۆکێتە تێکشکاوەکەوە بەرزبۆوە.. باوکەکە زۆر بە زەحمەت دەرگای رۆکێتە ئاسمانییەکەی کردەوە، لە ناویدا
“گیانلەبەرێکی ئاسمانی” بینی کە بوورابۆوە.. گیانلەبەرە ئاسمانییەکەی دەرهێنا. باوکەکە نەیزانی، کە ئەم گیانلەبەرە ئاسمانییە، دەبێتە کێشە بۆ دیاکۆی کوڕیان.
گیانلەبەرە ئاسمانییەکە دوای ماوەیەکی کەم هۆشی هاتەوە.
باوکەکە: ناوت چییە؟
گیانلەبەرە ئاسمانییەکە: ناوم مارکۆ یەکە.
دایکەکە خواردنی بەیانی ئامادەکرد، هەموو پێکەوە نانیان خوارد.. دایک و باوکەکە کەوتنە پرسیارکردن و قسەکردن لەگەل مارکۆدا. بیریان لای ئاکۆی کوڕیان نەما. بۆیە ئاکۆ جلە وەرزشییەکانی لەبەرکرد و لەماڵ چووە دەرەوە، چوو لەگەڵ هاوڕێکانیدا تێر یاری کرد.. ئینجا گەڕایەوە بۆ ماڵەوە.. ئاکۆ مارکۆی بینی لە ژوورەکەیدا نووستبوو.. زانی کە باوکی هەڵیگرتووە و خستۆیەتە سەر جێگاکەی.
دیاکۆ بە هۆی دەنگی گریانی مارکۆوە، چەندین رۆژ تێر خەو نەبوو.. سەری سوڕمابوو کە بۆچی دەگریت، ئەوەشی دەزانی کە باوک و دایکی دلۆڤانن بە شێوازێکی زۆر نەرم و نیان هەڵسوکەوتی لەگەڵدا دەکەن و دەیلاوێننەوە، بۆ ئەوەی رازی بکەن.
دیاکۆ وا هەستی کرد، کە ئەم گیانلەبەرە ئاسمانییە شتێکی باش نییە.

رۆژانێکی زۆر تێپەڕین، دایک و باوکەکە، بە ئەوپەڕی توانایانەوە، هەوڵی ئەوەیان دا، کە خۆشی و شادی بخەنە دڵی مارکۆوە.

دیاکە لە دڵتەنگی و خەمگینی مارکە بێزاربوو. بۆیە داوای لە باوکی کرد، کە داوا لە مارکە بکات یەکسەر ماڵەکەمان بەجێبهێڵێت و روو لە شوێنێکی تر بکات.

باوکی: نا.. دیاکە گیان نابێ کارێکی وا بکەین.. تۆ نازانی کە بە بوونی ئەم گیانلەبەرە ئاسمانییەوە چەند بەختەوەر دەبیت.
دیاکە دانی بە خۆیدا نەگرت و بڕیاری دا، کە سنوورێک بۆ ئەو کێشەیە دابنێت، کە لە ماڵە خۆشەویستەکەیاندا رووی داوە.
شەو کە دڵنیابوو، دایک و باوکی و مارکە نووستوون، چوو گاڵەسکەیەکی بچووکی هێنا، مارکەی نووستووی هەڵگرت و خستییە ناو گاڵەسکەکەوە.. بەرەو شوێنێکی زۆر دوور لە ماڵەیانەوە گاڵەسکەکەی راکێشا.. رێگاکە زۆر تاریک و سارد بوو. دیاکە تا زیاتر دوور دەکەوتەوە هەستی بە خراپی و دڵڕەقی خۆی دەکرد، لەبەر خۆیەوە وتی: گەر بێت من لە جێی ئەم گیانلەبەرە ئاسمانییەدا بم، بە تەنیا لە شوێنێکی وا تاریک و ساردا بەجێم بهێڵن و لە خەو خەبەرم بێتەوە، چیم بەسەردێت، لەم بیرکردنەوە قووڵەدا بوو.. لەپڕ گوێی ئۆتۆمبێلێک هات و رووناکی لایتە بەهێزەکانی لە چاوەکانی دا، هەندەی نەمابوو کە پانی بکاتەوە، لەپڕ پاڵەکیان پێوە ناو لە رێگاکە دوور کەوتەوە و لە مردن رزگاری بوو، کاتێک کە زانی ئەوە مارکەی منداڵە ئاسمانییەکە بوو، کە پاڵی پێوە نا. دیاکە لێی توڕەبوو.. هاواری لێکرد.
دیاکە: مارکە لێم دووربکەوە، من نامەوێت لێرەدا بتبینم.

مارکە(بەکزییەکەوە): دیاکە بۆ بەم شێوازە توڕەییە رەفتارم لەگەڵدا دەکەیت؟ منیش نامەوێت لێرەدا بم.
دیاکە: بۆچی؟! خۆ باوک و دایکم زۆر دڵەقانن، تا ئێستا بە شێوازێکی باش و بە زمانێکی شیرین رەفتاریان لەگەڵدا کردووی.
مارکە: هیچ گلەییەکم لە دایک و باوکت و لە تۆش نییە.. سوپاسی هەمووتان دەکەم.. بەڵام من خەڵکی ئەستێرەیەکی ترم، کە ناوی "مارکە مارکەیان" ە.
ئەستێرەکەمان جوانە، ئاسمانەکەی پەمەییەکی گوڵەنگییە، گیایەکانی پرتەقاڵین، رەنگی دەریاکانی وەنەوشەیین. من زۆر بیری ئەستێرەکەمان دەکەم، بەڵام کەش و هەوای ئەستێرەکەمان بەهۆی پیسبوون و کارەساتی سروشتییەوە، هەموو شتەکان رەنگیان

گۆڕا و بوون بە خۆڵەمێشی.
باوكم ئەو تەنیا رۆكێتەی دامی كە هەمان بوو، بۆ ئەوەی گەشتی پێ بكەم و بە دوای ژیانێكی باشتردا، لە ئەستێرەیەكی تازەدا بگەڕێم.
سواربووم و كەشتییەم دەرپەڕی. بەداخەوە كە یەكێك لە ئامێرەكانی رۆكێتەكەم لەكار كەوت و بەربوومەوە سەر ئەستێرەكەی ئێوە، ئەستێرەی زەوی، بە رێكەوتیش كەوتمە ناو باخچەی ماڵەكەی ئێوەوە. من زۆر بیری دایك و باوكم دەكەم.. بیری خواردنە خۆشەكانیان دەكەم.. بیری ئەو ئاژەڵە ما□یانەش دەكەم كە بەخێویانم دەكرد.
ئاكۆ كە گوێی لەم قسانەی گیانلەبەرە ئاسمانییەكە بوو، بەزەیی پیاهاتەوە، بە توندی باوەشی لێدا و داوای لێبووردنی لێكرد.
گەڕانەوە بۆ ماڵەكەیان، بوون بە دوو هاوڕێی دڵسۆز و خۆشەویست..
دیاكۆ هەر شتێكی بك□ویایە، دووانی لێدەكڕی، یەكێكیان بۆ خۆی و ئەوی تریان بۆ ماركۆ.
دیاكۆ رۆژێك دوو دووربینی كڕی، یەكێكیان بۆ خۆی و ئەوی تریانی دا بە ماركۆ، بە شەوان بە دووربینەكانیان سەیری ئەستێرەی جوانەكەی"ماركۆ ماركۆیان" یان دەكرد.

(*) ئەم چیرۆكەم بە دەستاكارییەوە، لە زمانی عەرەبییەوە وەرگێڕاوە بۆ سەر زمانی كوردی.
چیرۆكێكی خەیاڵی زانیارییە.. هەموو داهێنانەكانی ئەمڕۆمان لە پێشا، خەون و خەیاڵ بوونە.
هەندێ لە زانكانی ئەستێرەناسی، لەو بڕوایەدان، كە ژیان لە سەر ئەستێرەكانی تریشدا هەیە.

رەزا شوان
٢ی/ یانوار/ ٢٠٢٠